

Edis Dervišagić, profesor historije i geografije - Magistarski rad

Fakultet/Akademija	FILOZOFSKI FAKULTET
Tip Rada	Magistarski rad
Kandidat, zvanje	Edis Dervišagić, profesor historije i geografije
Naziv Teme	Odras osmanskih propisa na agrarne odnose na prostoru Gradačca i okoline u drugoj polovini 19. stoljeća
Rezime/Abstract	<p>Gradačac sa okolinom je nakon ukidanja kapetanija, u razdoblju provođenja tanzimata, pretrpio značajne promjene u agrarnim odnosima. Cjelokupni društveno-ekonomski razvoj ovog kraja, kao i cijelog Bosanskog ejaleta, odvijao se pod uticajem dva ključna faktora: opadanja moći bosanskog plemstva i promjena izazvanih reformama centralne vlasti. Istovremeno, susjedne zemlje, u prvom redu Srbija i Crna Gora, počinju voditi aktivnu spoljnu politiku prema Bosanskom ejaletu baziranu na teritorijalnim pretenzijama ka bosanskom teritoriju. Svoje uporište, ovakav politički koncept, imao je u ustupcima koje je Osmansko carstvo dalo Srbiji u vrijeme srpskih ustanaka u prvoj polovini XIX. stoljeća. Ta odluka je izazvala nezadovoljstvo bošnjačkih prvaka i bila jedan od ključnih uzroka „Pokreta za autonomiju Bosne“. Nakon sloma pokreta bosanskih prvaka, uslijedile su velike promjene unutar Bosanskog ejaleta, kako u administrativnom, tako i u pogledu agrarnih odnosa. Ovih promjena nije bio pošteđen ni Gradačac s okolinom, što je razumljivo, obzirom da je vođa Pokreta bio iz ovih krajeva. Sa dolaskom Omer Lutvi-paše (1850-1852) povezivano je sprovođenje nove agrarne politike - Tanzimata i drugih zakona koje je Porta ranije usvojila ali i surovi obračuni sa ustanicima čega nije bio pošteđen niti gradačaćki kraj. Bosanski ejalet je okončanjem Krimskog rata (1853-1856), postao predmet interesovanja velikih evropskih sila tog vremena. Uz njihovu saglasnost, Kneževina Srbija je provela plansko iseljavanje muslimanskog stanovništva koje masovno naseljava prostore Bosanskog ejaleta a posebno Gradačca i šire okoline. Pored angažovanja na gušenju pobuna, Porta se u Bosanskom ejaletu aktivno uključila na rješavanju agrarne problematike. U tom cilju doneseni su Ramazanski zakon, Saferska naredba, Ševalski zakon i održana Konferencija u Istambul u situaciji u agraru u Bosanskom ejaletu. Svi navedeni reformski dokumenti su bitno uticali na promjene u agrarnim, općenito privrednim ali i društveno-socijalnim odnosima na gradačaćkom prostoru i u Bosanskom ejaletu. Agrarna politika u doba austro-ugarske okupacije, u velikoj mjeri se svela na dobrovoljni otkup kmetova. Iako je imanje Husein-bega Gradašćevića osmanska država, krajem XIX. stoljeća prodala, ipak su Gradašćevići zadržali u svojim rukama krupne beglučke posjede i bili daleko najpoznatija begovska porodica na prostoru Posavine. Stoga su upravo oni najviše osjetili posljedice izmijenjene agrarne politike s kraja XIX. stoljeća. Nema razlike između grupa u odnosu na efekte socijalne facilitacije i inhibicije na testu logičkog pamćenja.</p>
Datum	28.12.2012
Predsjednik	dr.sc. Senaid Hadžić, docent izabran za užu naučnu oblast „Novi vijek“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Mentor	dr.sc. Izet Šabotić, docent izabran za užu naučnu oblast „Novi vijek“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Član komisije	dr.sc. Sead Selimović, docent izabran za užu naučnu oblast „Savremeno doba“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	dr. sc. Adnan Jahić, docent izabran za užu naučnu oblast „Savremeno doba“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Dodatni detalji i lokacija	28.12.2012. godine u 15:00 sati u Amfiteatru I Filozofskog fakulteta u Tuzli
Zavrsne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Magistarski rad se može pogledati u Sekretarijatu Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli radnim danom od 08 do 14 sati.